

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/103/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322202283
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8322202283.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, dieťa rodičov: matky A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, B., t.č. C. D. XXXX/X, E. a otca F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, B., t.č. G. XX, XXX XX H. F. B. o nariadenie neodkladného opatrenia na zákaz vycestovania, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 8P/179/2022-26 zo dňa 15.7.2022 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala uloženia zákazu otcovi vycestovať s maloletou A. do zahraničia.

Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením návrhu vyhovel, keď otcovi uložil zákaz vycestovať s mal. A. do zahraničia bez písomného súhlasu matky.

Proti uzneseniu podal odvolanie otec, navrhujúc napadnuté uznesenie zmeniť a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

Ustanovený opatrovník sa s napadnutým uznesením stotožnil.

Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie otca je dôvodné.

Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia nežijú v spoločnej domácnosti, ich vzťahy sú konfliktné. Maloletá je toho času vo faktickej osobnej starostlivosti matky, otec sa na jej výchove podieľa v rozsahu súdom upraveného styku. Keď dňa 10.07.2022 otec maloletú nevrátil matke a neodpovedal ani jej telefonáty a SMS správy, nadobudla matka obavu z možného únosu maloletej na územie Českej

republiky. Dôvodnosť svojich obáv argumentovala fyzickým útokom zo strany otca, jeho vyhrážkami aj výkonom práce otca v Českej republike.

Súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, prihliadajúc na výkon práce otca v Českej republike, kde chodí na služobné cesty a má tam aj prechodný pobyt. Už v minulosti pritom otec vzal maloletú do zahraničia, a to bez toho, aby o tom informoval matku. Vzťahy medzi rodičmi sa medzičasom zhoršujú, prechádzajú až do fyzických útokov. Otec s matkou nekomunikuje, preto matka v súčasnosti ani nevie, kde sa otec s maloletou nachádza.

Otec namieta správnosť záverov súdu prvej inštancie. Tvrdenia matky považuje za účelové, klamlivé a zavádzajúce. Matka pritom pokračuje v konaní, ktorým už v minulosti bola voči bývalému manželovi právoplatne uznaná vinnou za prečin krivého obvinenia a boj jej uložený trest. S návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia otec nesúhlasí. Žije a pracuje v B., kde má svoju rodinu a vytvorené podmienky na život a prácu. Nikdy sa nevyjadril, že by mal dcéru A. proti vôli matky odviesť na územie iného štátu, nie je ani pravdou, že má prechodný pobyt v Česku. Matka však bráni otcovi v stretávaní sa s maloletou, a to osobne aj telefonicky. Otec má pritom spôsobilosť a podmienky pre riadny výkon osobnej starostlivosti. Maloletá je na pobyt u otca zvyknutá a pri otcovi je spokojná.

Na základe informácií plynúcich z obsahu preskúmaného spisu, tiež vlastnej rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu v predchádzajúcich právnych veciach starostlivosti súdu o mal. A., je odvolací súd toho názoru, že napadnuté uznesenie je spravodlivé zmeniť a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Primárne bola na zreteľ braná efektívnosť takto nariadeného neodkladného opatrenia, tiež jeho zaradenie v rámci súhrnu právnych prostriedkov ochrany najlepšieho záujmu dieťaťa pri jeho premiestnení na územie inej krajiny.

K súhrnu právnych prostriedkov ochrany najlepšieho záujmu dieťaťa odvolací súd v prvom rade poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Cop/3/2022, ktorým súd upravil styk otca s maloletou A.. Napriek absencii zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky, otcovi bol predmetným rozhodnutím určený rozsah stretávania s maloletou, ktorým je povinný sa riadiť a maloletú odovzdávať a preberať v čase určenom súdom. Podľa názoru odvolacieho súdu takto vykonateľné súdne rozhodnutie by malo byť zárukou, že otec nemôže svojvoľne a bez následkov vycestovať s maloletou dlhodobo do zahraničia, bez toho, aby sa dopustil marenia výkonu úradného rozhodnutia, s možným vyvodením trestnoprávnej zodpovednosti. Okrem toho, v prípade nedodržania súdom určeného styku je matka oprávnená na podanie návrhu o výkon rozhodnutia.

Nad rámec vyššie uvedeného odvolací súd uvádza, že otázka presťahovania mal. dieťaťa do cudziny je podstatnou vecou, na ktorej sa rodičia ex lege musia dohodnúť. Ak sa tak nestane, každý z rodičov je oprávnený podať návrh na začatie konania podľa § 35 zákona o rodine o nahradenie súhlasu rodiča s vycestovaním dieťaťa, jednostranná uzurpácia výkonu rodičovských práv a povinností je však vylúčená. Porušenie ust. § 35 zákona o rodine by totižto znamenalo medzinárodný únos dieťaťa s možným iniciovaním návratového konania podľa čl. 8 a nasl. Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z roku 1980.

Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Keďže neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne, odvolací súd skúmal aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

Posilňujúc preventívnu funkciu nariadeného neodkladného opatrenia smie sa javiť ako vhodné mal. A. skôr chrániť pred možným neoprávneným premiestnením, než následne právne riešiť jej návrat do štátu obvyklého pobytu. Natíska sa však otázka praktickej využiteľnosti napadnutého uznesenia v reálnom živote. Obavy matky smerujú voči možnému premiestneniu maloletej do Českej republiky, teda do krajiny, zaradenej spolu so Slovenskou republikou do tzv. Schengenského priestoru, s voľným pohybom a pobytom osôb, bez ich osobnej kontroly pri prekračovaní štátnych hraníc. Bez ohľadu na krátkodobé zavedenie kontroly hraničných priechodov, súvisiacich s návalom migrantov, je pravdepodobné, že napadnuté rozhodnutie, s výnimkou založenia možnej trestnoprávnej zodpovednosti otca za marenie výkonu úradného rozhodnutia, nebude spôsobilé privodiť želaný preventívny účinok nariadeného neodkladného opatrenia.

Odhliadnuc od vyššie uvedeného, návrh matky sa odvolaciemu súdu nejaví byť dôvodný ani po stránke obsahovej. Vzťahy medzi rodičmi sú vážne naštrbené, ich komunikácia je problematická, pritom matka už opakovane v predchádzajúcich konaniach uvádzala súdu tvrdenia o údajnom vyhrázaní sa otca únosom maloletej do zahraničia. Napriek takto prezentovaným skutočnostiam odvolací súd jej návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia opakovane nevyhovel, pričom empiria ukázala, že otec doposiaľ neuskutočnil kroky k trvalému premiestneniu maloletej do zahraničia. Súd prvej inštancie svoj právny záver o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov vyvodil zo skutkových okolností, ktoré otec v podanom odvolaní argumentačne vyvrátil. Z pohľadu rozhodovania súdu prvej inštancie možno za rozhodujúcu skutočnosť, zakladajúcu dôvodnú obavu z možného únosu maloletej, považovať prechodný pobyt otca v Českej republike. Otec to dementuje, na preukázanie svojich tvrdení predložil súdu žiadosť adresovanú Migračnému úradu Českej republiky o vystavenie potvrdenia o zrušení prechodného pobytu v Česku. Nateraz nebola predložená súdu odpoveď migračného úradu na žiadosť otca, no z vykonaného lustra v Registri obyvateľov je zrejmé, že otec v súčasnosti nemá evidovaný pobyt mimo Slovenskej republiky, čo nasvedčuje pravdivosti jeho tvrdení. Okrem toho otec vysvetlil, že na území Českej republiky len sídli jeho zamestnávateľ, výkon práce má však otec v B.. Navyše, po zmene obsahovej náplne práce sa zredukovali aj potrebné služobné cesty otca do zahraničia.

Zhrnúc doposiaľ uvedené, podľa názoru odvolacieho súdu matka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. V konaní nebola osvedčená skutočná hrozba, že otec mieni maloletú bez súhlasu matky trvalo premiestniť do zahraničia. Obavy matky považuje odvolací súd za výraz vzájomnej antipatie medzi rodičmi a podozrievania, v dôsledku ktorého každé omeškanie s odovzdaním maloletej vníma matka ako jej únos zo strany otca. Žiaden vopred uvážení krok k premiestneniu maloletej však nebol vzhľadnutý. Napriek tomu odvolací súd výrazným spôsobom apeluje na rodičov, aby sa zdržali akéhokoľvek konania, ktoré smie byť v neprospech maloletej, teda aj jej premiestnenia do zahraničia bez

súhlasu druhého rodiča. V takom prípade by konanie rodiča mohlo byť posudzované ako medzinárodný únos dieťaťa, s možnými vážnymi následkami pre ďalší výkon rodičovských práv a povinností.

Za daného stavu však napokon odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).